

Verklaring inzake de Blauwe Tijger

Op persoonlijke titel en geheel uit eigen vrije wil, verklaar ik, ondergetekende, Edwin Franciscus Giltay (geboren op 21 mei 1970 te Den Haag en heden wonende in deze stad op de Noordwal 539), het navolgende:

Sinds 2005 brengt de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) viermaandelijks een *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland* uit.¹ Deze contraterrorisme-analyses zijn ontwikkeld door NCTV-topambtenaar prof. Paul Abels,² en bedoeld om burgers en Kamerleden te informeren over de ernst, omvang en richting van terroristische dreigingen.¹

Rapport nummer 53 is in oktober 2020 uitgebracht door Pieter-Jaap Aalbersberg,³ die sinds februari 2019 als NCTV verantwoordelijk is voor de regie en coördinatie van de strijd tegen terrorisme in Nederland.⁴ Van het rapport bestaan drie versies: een staatsgeheime, een departementaal vertrouwelijke en een openbare.¹ Deze laatste versie is op 15 oktober 2020 per brief de wereld ingezonden aan de Tweede Kamer door minister Ferdinand Grapperhaus van Justitie en Veiligheid, waaronder de NCTV ressorteert.⁵ Daarnaast heeft Aalbersberg een persbericht doen uitgaan,⁶ en het rapport op de NCTV-website gepubliceerd.⁷

Een van de dreigingen geïnventariseerd in contraterrorismerapport 53 gaat uit van een Nederlandse uitgeverij, te weten de Blauwe Tijger. Deze 'ultraconservatieve' stichting zou de polarisatie in de samenleving versterken. Daarbij verklaart Aalbersberg dat de uitgeverij fungeert als 'doorgeefluik van anti-overheidspropaganda, nepnieuws en complottheorieën'.³

In zijn rapport laat de NCTV na deze alarmerende bevindingen nader te motiveren en te nuanceren. Niettemin verklaart minister Grapperhaus in zijn schrijven aan de volksvertegenwoordiging dat het zijn inzet is om met rapport 53 'adequate maatregelen te nemen'.⁵

Tallose media berichtten over de waarschuwingen van de Staat tegen de Blauwe Tijger, waardoor ze welhaast een miljoenenpubliek bereikten. De classificaties die de contraterrorismecoördinator gebruikt voor de uitgeverij, verschenen onder meer in de volgende kranten, tijdschriften, omroepwebsites et cetera, die hier alfabetisch worden opgesomd:

- *Accountancy Vanmorgen*,⁸
- *Business Insider Nederland*,⁹
- *Dagblad van het Noorden*,^{10, 11, 12}
- *Follow the Money*,¹³
- *Groene Amsterdammer, De*,^{14, 15}
- *Groninger Krant*,¹⁶
- *Hart van Nederland*,¹⁷
- *Linda*,¹⁸
- *Metro*,¹⁹
- *NL Times* (Engels),²⁰
- *NOS Nieuws*,^{21, 22}
- *NRC Handelsblad*,^{23, 24}
- *Nu.nl*,²⁵
- *Omroep Groningen*,²⁶
- *Pointer*,^{27, 28}
- *Portfolio* (Japans),²⁹
- *PostOnline, The*,³⁰
- *Reformatorisch Dagblad*,^{31, 32}
- *RTV Noord*,^{33, 34, 35}
- *Trouw*,³⁶
- *Tzum magazine*,^{37, 38}
- *Villamedia*,³⁹
- *Volkskrant*,⁴⁰
- *Welingelichte Kringen*,⁴¹ en
- *Wynia's Week*.⁴²

De NCTV-waarschuwingen tegen de Blauwe Tijger vonden ook een weg binnen de rijksoverheid. Zo nam het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de bevindingen op 12 februari 2021 over in een rapport dat het uitgebracht over extremistisch gedrag.⁴³

De uitgeverij die hier onder vuur ligt, de Blauwe Tijger, bracht in 2016 mijn non-fictieboek *De doofpotgeneraal* uit.⁴⁴ Enige grond voor de conclusies van de contraterrorismecoördinator is hierin echter niet te ontdekken. Toegegeven: het onderzoeksjournalistieke boek gaat over een Srebrenica-gerelateerd schandaal binnen het Nederlandse inlichtingenwezen dat de rijksoverheid in verlegenheid bracht.⁴⁵ Dat wordt ongetwijfeld als nadelig ervaren door het Ministerie van Defensie, al is het daarmee toch allerm minst 'staatsgevaarlijk' of 'potentieel gewelddadig'.

Alvorens tot publicatie over te gaan is het manuscript aangeboden aan de minister van Defensie,⁴⁶ die niet reageerde. Na de lancering kwamen er echter bezwaren uit Defensiekringen en een jaar later verbood de rechter *De doofpotgeneraal*. Dit werd echter resoluut van tafel geveegd door het Gerechtshof Den Haag, dat op basis van bewijzen oordeelde dat er geen reden is om 'de zorgvuldigheid in twijfel te trekken waarmee Edwin Giltay te werk is gegaan bij het schrijven van het boek.'⁴⁷ Kortom, het hof maakte duidelijk het boek geenszins te zien als nepnieuws of dwaze complottheorie.

De doofpotgeneraal ontving vier- en vijfstervenrecensies. De talrijke aanbevelingen spreken voor zich: naast journalisten en wetenschappers wordt het geprezen door Kamerleden en zelfs een oud-minister.⁴⁸

Met het arrest lag het niet in de verwachting dat *De doofpotgeneraal* ooit nog zou worden gedesavoueerd. Toch gebeurde dit. Een hoge functionaris die moet waken voor terroristische aanslagen, wakkert de polarisatie in de samenleving aan door op de *enemy within* te wijzen – ofwel het kwaad midden in onze samenleving – en kraakt een uitgeverij van eigen bodem zonder onderbouwing publiekelijk af met het verwijt 'anti-overheidspropaganda, nepnieuws en complottheorieën' te verspreiden, waarmee hij onder meer *De doofpotgeneraal* in een akelig daglicht zet.

Zo berichtte *Trouw* in een artikel over contraterrorismerapport 53 dat de Blauwe Tijger mijn boek uitbracht en dat deze uitgeverij door terrorismewaakhond NCTV wordt gekenschetst als 'doorgeefluik van anti-overheidspropaganda, nepnieuws en complottheorieën'.³⁶ Ook het Wikipedia-lemma 'De Blauwe Tijger' maakt zowel gewag van *De doofpotgeneraal* als voornoemde verontrustende bevindingen van de NCTV.⁴⁹ Een bevriende redacteur wees me er nog op tijdens het opstellen van deze verklaring: de berispingen staan in de encyclopedie onder het kopje Controverse.

Hoe je het ook wendt of keert, door de Blauwe Tijger te noemen in een rapport bedoeld om burgers en Kamerleden te informeren over terroristische dreigingen, en door haar hierin te framen als verspreider van propaganda, nepnieuws en samenzweringstheorieën, kweekt de heer Aalbersberg in zijn gezaghebbende functie van nationale terrorismebestrijder niet alleen angst in ons land voor deze uitgeverij. Hij zaait ook openlijk ernstige twijfel over de geloofwaardigheid en betrouwbaarheid van ál haar publicaties.

Behalve als onderzoeksjournalist heb ik mij voor uitgeverij de Blauwe Tijger ingezet als eindredacteur en tekstcorrector. Tien boeken die ze op de markt bracht, heb ik woord voor woord nagelopen. Onder het monnikenwerk: de Nederlandse vertaling van *Orthodoxie*.⁵⁰ In deze klassieker uit 1908 van de Engelse schrijver G.K. Chesterton verdedigt hij zijn christelijk geloof. Het is mij een raadsel hoe dit in het edwardiaanse tijdperk opgetekende geestelijk streven zou zijn te classificeren als een terreurdreiging voor ons land anno 2020.

Ook sta ik onder meer in de colofon van het boek *Nepnieuwsexplosie!*⁵¹ In deze bundel verspreiden journalisten en wetenschappers geen propaganda, nepnieuws en complotten. In tegendeel, ze analyseren hierin deze thema's. Evenwel wordt hun uitgeverij door de terrorismebestrijder in diskrediet gebracht met het verwijt 'anti-overheidspropaganda, nepnieuws en complottheorieën' te verspreiden, hetgeen onverdiend negatief op hen afstraalt.

Duits oorlogsverslaggever Udo Ulfkotte schreef over de samenwerking tussen de journalistiek en spionagesector het boek *Gekochte Journalisten*, waarvan een Nederlandse vertaling bij de Blauwe Tijger uitkwam.⁵² In deze uitvoerig gedocumenteerde bestseller biecht hij op in het verleden te zijn betaald om gekleurde, heimelijk door westerse inlichtingendiensten opgestelde, artikelen te publiceren in de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* waar hij werkte. Let wel: onder eigen naam. Het betreft hier overheidspropaganda die de onafhankelijkheid en objectiviteit van de westerse pers ondermijnt, en mogelijk leidde tot democratische besluitvorming op basis van nepnieuws. Beschouwt de NCTV Ulfkottes exposé als ontoelaatbare kritiek op de overheid? Had ik als eindredacteur moeten proberen de vertaling tegen te houden in ons land? Dan zouden de inlichtingenwanpraktijken, met alle ontwrichtende gevolgen van dien voor de samenleving, misschien niet verder aan het licht zijn gekomen.

De alarmerende classificaties 'anti-overheidspropaganda, nepnieuws en complottheorieën' die de Blauwe Tijger zonder enige feitelijke onderbouwing krijgt opgespeld door de NCTV, zie ik als een indirecte aanval op mijn professionele integriteit als onderzoeksjournalistiek auteur en eindredacteur van Blauwe Tijger-boeken. Dit is intimiderend en raak mij zeer.

De politieke richting 'ultraconservatief' die de NCTV de Blauwe Tijger toeschrijft, klopt evenmin. Feit is dat ik bij de uitgeverij boeken heb geredigeerd van zowel linkse als rechtse auteurs.⁵³ In een artikel in *Boekblad* waarin uitgever Tom Zwitser *De doofpotgeneraal* aankondigt, verklaart hij over de politieke kleuren van de Blauwe Tijger: 'We willen het publieke debat stimuleren, zowel aan de rechter- als aan de linkerkant'.⁵⁴ Zodoende was het dan ook geen enkel punt dat het nawoord van mijn boek is geschreven door voormalig hoofdredacteur van de NOS Hans Laroës,⁵⁵ die bij veel mensen de naam heeft links te zijn.

Overigens, als de Blauwe Tijger daadwerkelijk ultraconservatief zou zijn zoals buitenstaander Aalbersberg stelt, dan zouden homo's en allochtonen er niet welkom zijn. Ondergetekende werd er echter met enthousiasme binnengehaald.⁵⁴ En dat met voornoemd boek waarin ik onder meer homodiscriminatie bij Defensie aan de kaak stel,⁴⁷ en het opneem voor Bosnische moslims.⁵⁶

De Blauwe Tijger heb ik leren kennen als een tolerante uitgeverij waar ik van homofobie of racisme niets heb gemerkt. Niettemin plaatst de NCTV haar in de extreemrechtse hoek, hetgeen negatief op mij afstraalt en ook beledigend is. Indirect wordt door de NCTV immers

de verdachtmaking over mij als Blauwe Tijger-redacteur afgeroepen dat ik bekrompen en provinciaals zou zijn, terwijl mijn levensavonturen zoals deels neergepend in *De doofpotgeneraal* tóch echt het tegendeel bewijzen.

Ernstiger: door de Blauwe Tijger te inventariseren in contraterrorismerapport 53 en hiermee in verband te brengen met potentieel gewelddadige aanslagen, maakt de heer Aalbersberg als afgeleide mij in zekere mate verdacht. Dit is hoogst kwalijk. Ook vermoed ik dat dit alles de boekverkoop van de Blauwe Tijger schaadt.

Vanwege rapport 53 ben ik in mijn netwerk op negatieve wijze aangesproken. Er is me dan ook aangeraden mij te distantiëren van de uitgeverij, door nooit meer klussen van haar aan te nemen en haar naam te verwijderen op mijn boekwebsite dedoofpotgeneraal.nl. Deze adviezen brachten mij weliswaar in gewetensnood, maar heb ik toch maar opgevolgd. Dit voorjaar is er een derde herziene druk van *De doofpotgeneraal* uitgegeven in eigen beheer in plaats van door de van staatswege gediscrediteerde uitgeverij de Blauwe Tijger.⁵⁷

Wie wil er in verband worden gebracht met terrorisme? Ik absoluut niet. Zolang de NCTV zijn verwijten aan het adres van de uitgeverij niet publiekelijk rechtzet, is het helaas beter voor ondergetekende om niet met de Blauwe Tijger te worden geassocieerd. De NCTV heeft de afgelopen jaren – getuige alle schandalen en dito ophef in de media en politiek – bovendien de polarisatie in de samenleving aangewakkerd. Ook daarom is het beter voor mij om niet in verband te worden gebracht met een uitgeverij die de Staat der Nederlanden kennelijk als te overheidskritisch beschouwd.

Dat reputatieredenen mij echter noopten me te distantiëren van een uitgever die onverdiend onder vuur ligt, wringt. Hoewel ik het heus niet altijd met hem eens ben, waardeer ik Tom Zwitser enorm – als filosoof, uitgever en mens. Mijn sympathie gaat tevens uit naar de Blauwe Tijger, die ik in niets herken in het beeld dat de contraterrorismecoördinator ervan de wereld inzendt.

Mijn onvrede met de verwijten van staatswege jegens de Blauwe Tijger heeft mij ertoe aangezet mijn pen te hanteren. Na mijn overwinning in het Gerechtshof Den Haag kon ik niet bevroeden me nogmaals in te moeten inzetten voor de vrijheid van drukpers, maar toch zag ik mij op 23 november 2020 gedreven de heer Aalbersberg aan te schrijven.⁵⁸ Ik verzocht hem om nadere informatie over zijn bevindingen aangaande de Blauwe Tijger en mijn boek.

Antwoord van Aalbersberg bleef uit. Wel ontving ik namens minister Grapperhaus repliek van directeur Crisisbeheersing van de NCTV Henri Paul Schreinemachers. Hij schreef me dat de classificaties 'geenszins [zijn] gebaseerd op de inhoud van individuele boeken die door de uitgeverij zijn uitgegeven, zoals het boek waaraan u refereert.'⁵⁹

Dat de alarmerende beschuldigingen van de nationale contraterrorismecoördinator niet zijn gebaseerd op de boeken van de Blauwe Tijger, staat echter niet in zijn *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 53*. Feit blijft dat de heer Aalbersberg, door de uitgeverij hierin zonder enige nuance publiekelijk te betichten van het verspreiden van 'anti-overheidspropaganda, nepnieuws en complottheorieën', onder de Nederlandse bevolking angst heeft gekweekt en ernstige twijfel heeft gezaaid over de geloofwaardigheid en betrouwbaarheid van al haar

publicaties, waarmee onder meer mijn goede naam als onderzoeksjournalist en eindredacteur schade is toegebracht.

Weliswaar kwam crisisbeheerder Schreinemachers in de brief die hij mij schreef met nuanceringen die mij deels geruststelden, daarmee worden de NCTV-beschuldigingen in het publieke domein geenszins ongedaan gemaakt. Zo is de nuancering dat de boeken van de Blauwe Tijger geen reden waren om de uitgeverij te inventariseren in contraterrorismerapport 53, nimmer door de heer Aalbersberg wereldkundig gemaakt. Bovendien hebben minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid en zijn opvolger Dilan Yeşilgöz-Zegerius, het beleidsvoornemen niet teruggenomen om 'adequate maatregelen te nemen' op basis van *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 53*, zoals dat op 15 oktober 2020 is aangekondigd.

Helaas kan ik weinig met Schreinemachers' brief. Als ik het schrijven bij mijn curriculum vitae zou voegen om mijn onschuld te bewijzen, zou dat eerder een averechts effect hebben. De ogen van potentiële werkgevers worden daarmee juist gericht op mijn portfolio bij de Blauwe Tijger, die door de handelwijze van de NCTV onder de Nederlandse bevolking inmiddels brede bekendheid geniet als terroristische dreiging.

Op 19 april 2021 zijn er Kamervragen gesteld over de verdachtmakingen van de NCTV.⁶⁰ Ondanks zijn grondwettelijke plicht ging minister Grapperhaus echter niet inhoudelijk in op de Kamervraag of contraterrorismerapport 53 aanleiding kan zijn om medewerkers van de Blauwe Tijger in de gaten te houden, te volgen of monitoren. Een vervolgvraag luidde: kunnen zij met het rapport in voorlopige hechtenis worden geplaatst? Maar ook deze Kamervraag werd niet opgehelderd.⁶¹

De weigering van de bewindsman doet indringend beseffen hoe onheilspellend de beschuldigingen van de heer Aalbersberg daadwerkelijk zijn. Ze wakkeren bovendien het zogenaamde *chilling effect* aan. Uit angst te worden gevolgd en vervolgd, word ik er immers toe bewogen de taak van een redacteur te verloochenen om de maatschappij kritisch te verslaan en in plaats daarvan over koetjes en kalfjes te schrijven.

Het lijkt tegenwoordig met contraterrorismerapport 53 al met al verstandiger om machthebbers zoals de heer Aalbersberg zonder nuances lof toe te zingen. Daartoe ben ik zeker niet bereid, al zal ik het wél waarderen als zijn mea culpa's verschijnen in media waarin door zijn toedoen de Blauwe Tijger valselijk is zwartgemaakt, en hij mij zijn excuses aanbiedt.

Getekend te Den Haag op 26 september 2022,

Edwin Giltay
Bijlagen: 61

Bijlagen

1. Jeanine de Roy van Zuijdewijn en Edwin Bakker. 'Tien jaar Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland: verandering en continuïteit', *Internationale Spectator*, nummer 10, 2015. Zie [academic.edu/19905587/Tien_jaar_Dreigingsbeeld_Terrorisme_Nederland_Verandering_en_Continuiteit](https://academic.oup.com/isa/article/19/10/1990/5587).
2. Silvan Schoonhoven. 'AIVD moet grenzen opzoeken', *De Telegraaf*, 16 oktober 2020.
3. Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, Ministerie van Veiligheid en Justitie. *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 53*, oktober 2020, pagina 32-34. Zie open.overheid.nl/repository/ronl-161cd423-5caf-47b4-af7b-04123835fb49/1/pdf/tk-bijlage-dtn-53.pdf.
4. 'Pieter-Jaap Aalbersberg van start als NCTV', Nieuwsbericht Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, Ministerie van Veiligheid en Justitie, 1 februari 2019. Zie web.archive.org/web/20190426212305/https://www.nctv.nl/actueel/nieuws/2019/pieter-jaap-aalbersberg-van-start-als-nctv.aspx.
5. Brief van de minister van Justitie en Veiligheid aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, met onderwerp 'Terrorismebestrijding', dossiernummer 29754 en ondernummer 560. Den Haag, 15 oktober 2020. Zie zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/kst-29754-560.html.
6. 'Dreigingsbeeld NCTV: Aanslag Nederland voorstelbaar, dreiging vooral van eenlingen', Nieuwsbericht van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, Ministerie van Veiligheid en Justitie, 15 oktober 2020. Zie nctv.nl/actueel/nieuws/2020/10/15/dreigingsbeeld-nctv-aanslag-nederland-voorstelbaar-dreiging-vooral-van-eenlingen.
7. Publicatie van de pdf van *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 53* op de website van de NCTV. Zie nctv.nl/documenten/publicaties/2020/10/15/dreigingsbeeld-terrorisme-nederland-53.
8. 'Antivaxers geblokkeerd door banken en betaaldiensten', *Accountancy Vanmorgen*, 18 augustus 2021. Zie accountancyvanmorgen.nl/2021/08/18/antivaxers-geblokkeerd-door-banken-en-betaaldiensten/.
9. 'Banken en betaaldiensten blokkeren betaalrekeningen van 'antivax'-groepen, waaronder Viruswaarheid van Willem Engel', *Business Insider Nederland*, 18 augustus 2021. Zie businessinsider.nl/banken-en-betaaldiensten-blokkeren-betaalrekeningen-van-antivax-groepen/.
10. Marijke Brouwer. 'Hanze-studenten op stage bij 'staatsgevaarlijke' uitgeverij', *Dagblad van het Noorden*, 16 februari 2022. Zie dvh.nl/groningen/Studenten-Hanze-geen-enkel-probleem-met-staatsgevaarlijke-uitgeverij-als-stageadres-27482103.html.
11. Frank von Hebel. 'Hanzehogeschool, waar staan jullie eigenlijk voor?', *Dagblad van het Noorden*, 18 februari 2022. Zie dvh.nl/groningen/Hanzehogeschool-waar-staan-jullie-eigenlijk-voor-27486368.html.
12. Frank von Hebel. 'Studenten geen probleem met 'staatsgevaarlijke' uitgeverij', *Dagblad van het Noorden*, februari 2022.

-
13. Dennis l'Ami. 'De heren achter de complot-media', *Follow the Money*, 5 november 2020.
 14. Warda El-Kaddouri, Karlijn Saris en Coen van de Ven. 'Ridders van de waarheid', *De Groene Amsterdammer*, 16 december 2020. Zie [groene.nl/artikel/ridders-van-de-waarheid](https://www.groene.nl/artikel/ridders-van-de-waarheid).
 15. Gizelle Mijnlieff en Jaap Tielbeke. 'Kijk op Facebook, niet naar de NOS', *De Groene Amsterdammer*, 25 augustus 2021. Zie [groene.nl/artikel/kijk-op-facebook-niet-naar-de-nos](https://www.groene.nl/artikel/kijk-op-facebook-niet-naar-de-nos).
 16. Vicki van Lommel. "De oplossing ligt in het mediawijs worden van mensen", *Groninger Krant*, 22 oktober 2020. Zie [groningerkrant.nl/opinie/de-oplossing-ligt-in-het-mediawijs-worden-van-mensen/](https://www.groningerkrant.nl/opinie/de-oplossing-ligt-in-het-mediawijs-worden-van-mensen/).
 17. 'Banken en betaaldiensten blokkeren rekeningen Viruswaarheid en Café Weltschmerz', *Hart van Nederland*, 18 augustus 2021. Zie hartvannederland.nl/nieuws/economie/banken-en-betaaldiensten-blokkeren-rekeningen-viruswaarheid-en-cafe.
 18. Michelle van der Molen. 'Da's pech, rekening weg: banken en betaaldiensten blokkeren antivax-organisaties', *Linda*, 18 augustus 2021. Zie [linda.nl/nieuws/binnenland/banken-en-betaaldiensten-blokkeren-antivax-organisaties/?page=320](https://www.linda.nl/nieuws/binnenland/banken-en-betaaldiensten-blokkeren-antivax-organisaties/?page=320).
 19. 'Rekeningen van Viruswaarheid en andere 'antivax'-organisaties geblokkeerd', *Metro*, 18 augustus 2021. Zie [metronieuws.nl/in-het-nieuws/binnenland/2021/08/banken-blokkeren-rekeningen-antivax-viruswaarheid/](https://www.metronieuws.nl/in-het-nieuws/binnenland/2021/08/banken-blokkeren-rekeningen-antivax-viruswaarheid/).
 20. 'Banks acting against platforms that spread Covid misinformation: report', *NL Times*, 18 augustus 2021. Zie nltimes.nl/2021/08/18/banks-acting-platforms-spread-covid-misinformation-report.
 21. 'Terrorismebestrijder: meer polarisatie te zien sinds coronapandemie', *NOS Nieuws*, 15 oktober 2020. Zie nos.nl/artikel/2352448-terrorismebestrijder-meer-polarisatie-te-zien-sinds-coronapandemie.
 22. 'Kritiek op coronabeleid wordt steeds vaker huis-aan-huis verspreid', *NOS Nieuws*, 18 oktober 2020. Zie nos.nl/artikel/2352779-kritiek-op-coronabeleid-wordt-steeds-vaker-huis-aan-huis-verspreid.
 23. Andreas Kouwenhoven en Wilmer Heck. 'De complotdenker bankiert maar elders, zegt de bank', *NRC Handelsblad*, 17 augustus 2021. Zie [nrc.nl/nieuws/2021/08/17/de-complotdenker-bankiert-maar-elders-zegt-de-bank](https://www.nrc.nl/nieuws/2021/08/17/de-complotdenker-bankiert-maar-elders-zegt-de-bank).
 24. Tommy Wieringa. 'Zin in geweld', *NRC Handelsblad*, 30 januari 2021. Zie [nrc.nl/nieuws/2021/01/30/zin-in-geweld-a4029845](https://www.nrc.nl/nieuws/2021/01/30/zin-in-geweld-a4029845).
 25. 'NCTV: Radicale onderstroom bij protesten tegen lockdown', *Nu.nl*, 15 oktober 2020. Zie nu.nl/binnenland/6084203/nctv-radicaler-onderstroom-bij-protesten-tegen-lockdown.html.
 26. Tom Veenstra. 'NCTV: 'Groningse uitgeverij verspreidt propaganda, nepnieuws en complottheorieën', *Omroep Groningen*, 16 oktober 2020. Zie [oogtv.nl/2020/10/nctv-groningse-uitgeverij-is-doorgeefluik-anti-overheidspropaganda-nepnieuws-en-complottheorieen/](https://www.oogtv.nl/2020/10/nctv-groningse-uitgeverij-is-doorgeefluik-anti-overheidspropaganda-nepnieuws-en-complottheorieen/).
 27. "Dit is geen propaganda, dit zijn feiten!" – Nederlandse op propagandatour door Syrië en Oekraïne', *Pointer* (KRO-NCRV), 9 juni 2022. Zie pointer.kro-ncrv.nl/nederlands-ex-familie-lid-assad-op-propagandatour-door-syrie-en-oekraïne.
 28. 'Dubieuze krant huis-aan-huis verspreid met hulp van anonieme grote donateurs', *Pointer* (KRO-NCRV), 22 april 2022. Zie pointer.kro-ncrv.nl/dubieuze-krant-huis-aan-huis-verspreid-met-hulp-van-anonieme-grote-donateurs.

-
29. 'コロナやワクチンに関するフェイクニュースや陰謀説を流す団体の口座凍結' (Nederlandse vertaling: 'Bevoren rekeningen van organisaties die nepnieuws en complottheorieën over corona en vaccins verspreiden'), de Japanse krant ニュース (Portfolio), 18 augustus 2021. Zie portfolio.nl/news/buz/show/3603. Zie voor de Google Translate-vertaling: www.portfolio-nl.translate.google.com/news/buz/show/3603?_x_tr_sl=ja&_x_tr_tl=nl&_x_tr_hl=nl&_x_tr_pto=wapp.
 30. Bas Paternotte. 'Terreurbestrijder NCTV waarschuwt voor uitgeverij De Blauwe Tijger van Tom Zwitser', *ThePostOnline*, 15 oktober 2020. Zie tpo.nl/2020/10/15/terreurbestrijder-nctv-waarschuwt-voor-uitgeverij-de-blauwe-tijger-van-tom-zwitser/.
 31. Johannes Visscher. 'Uitgeverij de Blauwe Tijger onder vuur', *Reformatorisch Dagblad*, 16 oktober 2020. Zie rd.nl/artikel/880608-intimiderend-dat-uitgeverij-de-blauwe-tijger-in-terreurrapport-opduikt.
 32. Johannes Visscher. 'Wilde verhalen op christelijke sites', *Reformatorisch Dagblad*, 10 maart 2021.
 33. 'Terrorismebestrijder waarschuwt voor Groningse 'ultraconservatieve uitgeverij'', *RTV Noord*, 15 oktober 2020. Zie rtvnoord.nl/nieuws/752413/terrorismebestrijder-waarschuwt-voor-groningse-ultraconservatieve-uitgeverij.
 34. 'Groningse uitgever wil gesprek met terrorismebestrijder', *RTV Noord*, 17 oktober 2020. Zie rtvnoord.nl/nieuws/752614/groningse-uitgever-wil-gesprek-met-terrorismebestrijder.
 35. Jeroen Willems & Loek Mulder, 'Tom Zwitser: de ultra-conservatieve ideeënmachine uit Aduard', *RTV Noord*, 29 oktober 2020. Zie rtvnoord.nl/nieuws/756497/tom-zwitser-de-ultra-conservatieve-ideeenmachine-uit-aduurd.
 36. Kristel van Teeffelen. 'Favoriet bij De Blauwe Tijger: een liegende overheid en falende media', *Trouw*, 17 oktober 2020. Zie trouw.nl/binnenland/wat-voor-uitgeverij-is-de-blauwe-tijger-die-wordt-genoemd-in-het-dreigingsbeeld-terrorisme/.
 37. Coen Peppelenbos. 'Nieuws: Uitgeverij De Blauwe Tijger in Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland', *Tzum*, 17 oktober 2020. Zie tzum.info/2020/10/nieuws-uitgeverij-de-blauwe-tijger-in-dreigingsbeeld-terrorisme-nederland/.
 38. Coen Peppelenbos. 'Nieuws: Ophef over studenten Hanzehogeschool die stagelopen bij ultraconservatieve uitgeverij De Blauwe Tijger', *Tzum*, 16 februari 2022. Zie tzum.info/2022/02/nieuws-ophef-over-studenten-hanzehogeschool-die-stagelopen-bij-ultraconservatieve-uitgeverij-de-blauwe-tijger/.
 39. Trudy Brandenburg-Van de Ven. 'Discussie over stage lopen bij omstreden uitgeverij', *Villamedia*, 21 februari 2022. Zie villamedia.nl/artikel/discussie-over-stage-lopen-bij-omstreden-uitgeverij.
 40. Hessel von Piekartz. 'NCTV: boosheid en ongenoegen over coronamaatregelen leiden vaker tot radicalisering', *de Volkskrant*, 15 oktober 2020. Zie volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/nctv-boosheid-en-ongenoegen-over-coronamaatregelen-leiden-vaker-tot-radicalisering~baa3e15a/.
 41. 'Banken en betaaldiensten blokkeren 'antivax'-organisaties', *Welingelichte Kringen*, 18 augustus 2021. Zie welingelichtekringen.nl/economie/2950251/banken-en-betaaldiensten-blokkeren-antivax-organisaties.html.
 42. Coen de Jong. 'Hoezo plots die paniek over 'complottheorieën'', *Wynia's Week*, 31 oktober 2020. Zie wyniasweek.nl/hoezo-plots-die-paniek-over-complottheorieen/.

-
43. Expertise-unit Sociale Stabiliteit, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Rapport: *Factsheet: Online radicaal en extremistisch gedrag*, 12 februari 2021. Zie platform-jep.nl/actueel/nieuws/2021/02/12/online-radicaal-en-extremistisch-gedrag, pagina 10.
 44. Edwin Giltay. *De doofpotgeneraal*, De Blauwe Tijger: Groningen, 2016. Zie kb.on.worldcat.org/oclc/960019892.
 45. Zie onder meer: Job ter Steege, 'Het filmrolletje van Srebrenica', *LeesKost*, 30 januari 2017. Zie leeskost.nl/2017/01/het-filmrolletje-van-srebrenica/.
 46. Brief aan de minister van Defensie met als bijlage het manuscript 'De doofpotgeneraal'. Den Haag, 10 maart 2014. In persoon afgegeven tegen bewijs van ontvangst. Zie dedoofpotgeneraal.nl/doc/aanbieding.jpg.
 47. Arrest Gerechtshof Den Haag, Afdeling Civiel recht. Zaaknummer '200.183.987/01', 12 april 2016. Zie deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:GHDHA:2016:870.
 48. Anderen over *De doofpotgeneraal*. Zie dedoofpotgeneraal.nl/#recensies voor weblinks met bronnen van de aanbevelingen.
 49. Wikipedia-lemma 'De Blauwe Tijger'. Geraadpleegd op 21 september 2022. Zie nl.wikipedia.org/wiki/De_Blauwe_Tijger.
 50. Gilbert Keith Chesterton. *Orthodoxie*, De Blauwe Tijger: Groningen, 2017. Ondergetekende nam de tekstcorrectie van de vertaling op zich. Zie kb.on.worldcat.org/oclc/1050079841 en deblauwetijger.com/product/g-k-chesterton-orthodoxie/.
 51. Tabe Bergman, Eric van de Beek et al. *Nepnieuwsexplosie: desinformatie in de Nederlandse media*, De Blauwe Tijger: Groningen, 2018. Ondergetekende nam de tekstcorrectie op zich. Zie kb.on.worldcat.org/oclc/1031278209 en deblauwetijger.com/product/nepnieuwsexplosie-tabe-bergman-eric-van-de-beek-red/.
 52. Udo Ulfkotte. *Gekochte journalisten: hoe de CIA het nieuws koopt*, De Blauwe Tijger: Groningen, 2017. Ondergetekende nam de eindredactie van de vertaling op zich. Zie kb.on.worldcat.org/oclc/1022969798 en deblauwetijger.com/product/gekochte-journalisten-udo-ulfkotte/.
 53. Auteur Bas van der Plas was onder meer lid van de Pacifistisch Socialistische Partij (PSP) en de Partij voor Socialisme en Ontwapening (PSO). Ook was hij actief in de anti-kernenergiebeweging, de vredesbeweging, de internationale solidariteitsbeweging en de kraakbeweging. In 2017 publiceerde de Blauwe Tijger te Groningen zijn boek *Het Labyrint van 25 jaar Oekraïense 'onafhankelijkheid'*. Ondergetekende deed de eindredactie. Zie nl.wikipedia.org/wiki/Bas_van_der_Plas en kb.on.worldcat.org/oclc/974951339.
 54. Enno de Witt. 'Boek over fotorolletje Srebrenica geheel herzien', *Boekblad*, 9 september 2016.
 55. Jeroen Stam, 'De krijgsmacht heeft een handje van intimidatiepraktijken', geopolitiek magazine *Novini*, 12 januari 2017. Zie deblauwetijger.com/krijgsmacht-handje-intimidatiepraktijken/.
 56. Alosman Husejnović. 'Zataškane srebreničke fotorolne štite holandske veterane da bi u miru popili čašu piva!' ('Fotorolletje achtergehouden opdat Nederlandse veteranen rustig een biertje kunnen drinken!'), Bosnisch dagblad *Dnevni Avaz*, 30 september 2016. Met Nederlandse vertaling.

-
57. Edwin Giltay. *De doofpotgeneraal*, derde herziene druk. In eigen beheer: Den Haag, 2022. Zie kb.on.worldcat.org/oclc/1332964430 en dedoofpotgeneraal.nl.
 58. Brief aan de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid de heer Pieter-Jaap Aalbersberg, betreft 'Dreigingsbeeld Terrorisme', Den Haag, 23 november 2020. In persoon afgegeven tegen ontvangstbevestiging.
 59. Brief van de directeur Crisisbeheersing van de NCTV, H.P. Schreinemachers, namens de minister van Justitie en Veiligheid, met onderwerp 'Vraag Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 53'. Den Haag, 12 januari 2021. Zie twitter.com/edwingiltay/status/1494272415303708675.
 60. Kamervragen aan de minister van Justitie en Veiligheid over de vermelding van uitgeverij de Blauwe Tijger in het *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 53* van de NCTV en de mogelijke schending van de grondwettelijke vrijheid van drukpers naar aanleiding van de gewelddadige aanhouding van onderzoeksjournalist Rypke Zeilmaker van dezelfde uitgeverij op 14 april 2021 in Warmond, ingezonden 19 april 2021. Zie zoek.officielebekendmakingen.nl/kv-tk-2021Z06389.html.
 61. Antwoorden Kamervragen over vermelding van uitgeverij in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 53 van de NCTV, 1 juni 2021. Zie rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/06/01/antwoorden-kamervragen-over-vermelding-van-uitgeverij-de-blauwe-tijger-in-het-dreigingsbeeld-terrorisme-nederland-53-van-de-nctv.